

Aquestes pautes pretenen resumir els elements que es consideren bàsics en la presentació de qualsevol treball acadèmic. Per la seva banda, el professorat pot donar recomanacions específiques a l'hora de demanar un treball concret, i també pot donar directrius addicionals per elaborar-lo.

Estructura del treball

El treball ha de tenir un **sumari** on se'n detallen els apartats i subapartats i la pàgina on s'inicien. El sumari no és necessari en els treballs que tenen un únic apartat o que són breus (unes cinc pàgines).

Un treball acadèmic està constituït fonamentalment per tres parts: introducció, cos central i conclusions.

En la **introducció** s'expliquen la temàtica, els objectius, la metodologia i l'estructura del treball. S'hi poden afegir altres elements considerats d'interès (com ara el comentari de les fonts d'informació emprades o bé els agraïments o el reconeixement a persones que han aportat opinions).

En el **cos central** es desenvolupa el contingut principal del treball, organitzat en apartats o seccions. És recomanable que el treball acabi amb un apartat de resultats i/o **conclusions** que en reculli els comentaris o els aspectes més rellevants i que doni sentit i coherència al desenvolupament de tot el treball.

El darrer apartat és la **bibliografia**, que s'ha de citar en la forma normalitzada tant en el cas dels recursos impresos com en els electrònics. A la pàgina web de la Biblioteca de la UB trobareu informació i materials amb directrius sobre aquest tema: «Com citar i publicar documents» <<http://www.bib.ub.es/bub/publicar.htm>>.

Si es considera necessari, el treball es pot completar amb un apartat d'**annexos**, on poden incloure's materials que complementen el text central (com ara plànols, fotografies, etc.). Si hi ha més d'un annex, cal numerar-los. Els annexos han d'aparèixer en el sumari del treball.

La numeració dels apartats i subapartats del treball ha de facilitar la comprensió de la seva estructura. Cal triar —si no han estat definits pel professorat— uns títols que siguin explícits del contingut de l'apartat.

Presentació escrita

A la **portada** ha de constar la informació següent: títol del treball, nom de l'alumne/a, universitat, facultat, ensenyament, assignatura, professorat, grup i curs acadèmic. En els treballs que consisteixen bàsicament en exercicis pràctics o en els que tenen poques pàgines, aquesta informació es pot donar a l'inici del text, sense que sigui necessari elaborar una portada separada.

Les **pàgines** del treball han d'estar **numerades** per tal de facilitar la localització dels apartats i subapartats en el sumari.

Si no s'indica el contrari, s'empren fulls DIN A-4, impresos a una cara i a 1,3 espais. S'han de deixar marges suficients per facilitar les anotacions del professorat. Les pàgines del treball poden tenir capçaleres o peus de pàgina, però cal ser prudent i no carregar la presentació.

Els diferents apartats del treball i la seva estructura s'han de poder distingir per mitjà de la numeració o de cossos o tipus de lletra diferenciats. Tanmateix, no s'ha de fer un ús abusiu de les famílies tipogràfiques i dels cossos de lletra.

L'**ús d'altres fonts** en l'elaboració del treball s'ha de documentar. Els diferents materials que s'assenyalen en aquestes pautes donen criteris sobre com fer-ho.

Les citacions d'un autor poden ser textuals o estar parafrasejades: en el primer cas, es fan entre cometes. En tots dos casos, les referències que les han d'acompanyar poden ser internes —a continuació del text i entre parèntesis, amb els elements mínims per poder identificar l'obra a la bibliografia i les pàgines on apareix— o bé externes —en nota a peu de pàgina o al final del text. Tant en les notes a peu de pàgina com en les del final del text, si és la primera vegada que se cita la font, s'ha de donar la referència completa del document. En les cites següents es poden utilitzar diverses alternatives (abreviatures llatines o referències breus a la font, com ara autor-pàgina, autor-data, autor-títol-pàgina o autor-any-pàgina).

Redacció

El treball s'ha de redactar i presentar d'acord amb els criteris que guien el treball científic. Una estructura acurada, la redacció fluida, clara i concisa, el rigor en els plantejaments, les citacions correctes, etc. són elements clau en l'elaboració de treballs acadèmics que en milloren els resultats i la lectura.

En la bibliografia complementària hi ha els procediments que s'han de seguir. Entre els processos imprescindibles destaquen els següents:

- Utilitzar el corrector que ofereixen els programes de tractament de textos.
- Fer una lectura prèvia a la impressió i una lectura del text imprès. És útil acabar de redactar el treball amb uns dies d'antelació per poder fer-ne lectures espaiades en el temps.
- Definir l'estructura i els elements clau que es volen introduir en cada apartat abans d'iniciar la redacció del text, tot i que no cal començar a redactar el treball ni per la introducció ni pel primer capítol. Sovint la introducció és el darrer apartat que es redacta.
- Les opinions pròpies es poden introduir amb expressions del tipus «Considero que...», «Opino que...». També es pot utilitzar, sobretot en treballs de grup, el plural de modèstia («Podem concloure que...», «La bibliografia que hem consultat...»). Tanmateix, per als treballs acadèmics, la forma més habitual ha de ser la impersonal —«Es pot considerar que...», «Es pot pensar que...».

A *La cuina de l'escriptura* de Daniel Cassany (Barcelona: Empúries, 2000) hi ha, entre altres recomanacions, vuit consells que poden ser molt útils per escriure frases clares i correctes:

- L'extensió mitjana d'una frase ha de ser de 15 a 30 mots. Vigila les frases llargues de més de 30 mots.
- Elimina les paraules i frases irrellevants i deixa només les imprescindibles.
- Les frases explicatives no han de separar paraules que estiguin relacionades.
- Utilitza l'ordre més planer de les paraules: subjecte, verb i complements.
- Col·loca la informació més rellevant al principi de la frase.
- No utilitzis excessivament formes passives ni negacions.
- Si és possible, redacta en forma personal o directa.

Adreces d'interès amb més informació

A les adreces que s'apunten a continuació hi ha informació sobre el tema —suggeriments, metodologies, problemes principals, etc. Recordeu que en citar el nom d'un autor en el text d'un treball s'ha de fer de manera formal —pel nom i el cognom o pel cognom, i sense article.

- *¿Cómo se escriben y se publican trabajos de investigación?* (<<http://www.dlsi.ua.es/~mlf/ceptc/notas.html>>). Inclou informació sobre alguns dels problemes principals en el procés d'escriure i publicar un treball científic. També aporta idees per poder resoldre aquests problemes.
- *Guía para la redacción de artículos científicos destinados a la publicación* (<<http://www.unet.edu.ve/~frey/varios/decinv/investigacion/guiaredaccion.html>>). Aquesta guia,

elaborada per la UNESCO el 1983, dóna criteris per a la correcta redacció de treballs científics.

- *Investigación* (<<http://www.unet.edu.ve/~frey/varios/decinv/investigacion/>>). Dóna informació molt completa sobre la metodologia per redactar treballs científics. Des de la mateixa adreça s'accedeix a un manual de redacció científica molt actualitzat.
- La sèrie 6, «Aprender a aprender», dels *Fulls d'accés* de la Biblioteca de la Universitat Politècnica de Catalunya inclou les directrius «Com presentar un treball acadèmic» (<<http://biblioteca.upc.es/FullsAcces/>>). A la mateixa sèrie trobareu fulls sobre com combatre l'ansietat davant dels exàmens, com aprendre a estudiar, a organitzar el temps, a preparar els exàmens, com presentar una bibliografia, etc.
- El Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona ofereix un recurs en línia amb criteris de redacció, d'estil, de qüestions gràfiques i gramaticals, i amb directrius per a l'elaboració de referències i citacions bibliogràfiques. El trobareu a l'adreça següent: <<http://www.ub.edu/criteris-cub/>>.
- La UB també té una pàgina específica amb un recull de documents per a la creació de publicacions científiques que pot ser del vostre interès: <<http://www.publicacions.ub.es/>> (dins de *Temes d'edició. Eines per a la creació de publicacions científiques*).
- La Universitat Pompeu Fabra té un material similar amb recursos i orientacions per a la redacció de treballs acadèmics. El trobareu a l'adreça següent: <<http://mutis.upf.es/cr/catacd/treballct.htm>>.

Presentació pública del treball

Sovint el treball realitzat o el seu resum s'haurà de presentar públicament. Per això, és important conèixer les tècniques per parlar en públic i també com s'han de fer les presentacions amb PowerPoint. Els recursos següents inclouen informació sobre aquests temes:

- *Técnicas para hablar en público y realizar presentaciones* (<<http://it.aut.uah.es/amoreno/Proyectos/Actividades/Como%20hacer%20presentaciones.pdf>>). Inclou informació i consells pràctics per parlar en públic i preparar presentacions amb PowerPoint.
- El Gabinet de Llengua Catalana de la UAB també té un document amb algunes recomanacions per a la presentació d'una recerca que poden ser útils: <<http://www.blues.uab.es/gab-llengua-catalana/cat/assessorament/public/ypres.htm>>.
- També l'Escola Universitària d'Informàtica de Sabadell: <http://sabweb.uab.es/euis/metodolo/materials/g1/exporal_r.pdf>.

